

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Socialministeren (Bundvad): Herved skal jeg tillade mig for det høje ting at fremsætte forslag til lov om ændring i lov om pension og hjælp til enker m. fl. (Om pension i udlandet m. v.).

Forslaget går ud på at skabe hjemmel for, at danske statsborgere kan oppebære enkepension i udlandet, når der indgås overenskomst herom med andre lande.

Efter den nugældende enkepensionslov er bopæl her i landet en betingelse for at oppebære pension. Regeringen kan ved indgåelse af overenskomst med andre lande gøre undtagelse herfra, men kun for så vidt angår statsborgere i vedkommende andet land. Efter lovforslaget udvides denne adgang til at fravige bopælskrævet ved indgåelse af overenskomst herom til også at omfatte vore egne statsborgere, på samme måde som det er bestemt i invalide- og folkepensionsloven.

Baggrunden for lovforslaget er et ønske om at give enke- og invalidepensionister i et af de nordiske lande mulighed for at bevare pensionen ved flytning til et andet nordisk land.

Spørgsmålet er i sin tid rejst som et medlemsforslag i Nordisk Råd. Rådet har i 1962 vedtaget en rekommandation til regeringerne om hurtig afslutning af en påbegyndt undersøgelse angående samordning af enke- og invalidepensionering.

Spørgsmålet har været behandlet i den stående nordiske socialpolitiske komité. Komiteen har anbefalet en ændring af den nordiske konvention om social tryghed, således at enkepension og invalidepension — på samme måde som det i øjeblikket er tilfældet med folkepension — kan medtages ved flytning til et andet nordisk land, indtil vedkommende kan opnå pension i tilflytningslandet.

Jeg er bekendt med, at regeringerne i andre nordiske lande ligesom den danske er indstillet på at søge denne ændring af konventionen gennemført.

Hensigten er den, at pensionisten skal beholde pension fra fraflytningslandet, indtil han har haft mulighed for at få behandlet en pensionsansøgning i det nye opholdsland. Fraflytningslandet skal derfor længst udbetale pension, indtil den i konventionen

foreskrevne ventetid er forløbet — som hovedregel 5 år. Herefter bortfalder fraflytningslandets forpligtelse, selv om vedkommende ikke opfylder betingelserne for at opnå pension i henhold til opholdslandets lovgivning.

Da spørgsmålet i sin tid blev rejst, blev der peget på, at det fælles nordiske arbejdsmarked og den hyppige ægteskabsstiftelse mellem statsborgere fra forskellige nordiske lande medfører, at nordiske statsborgere i vidt omfang tager varigt ophold i et andet nordisk land. For personer, som under et sådant ophold mister deres ægtefælle eller rammes af arbejdsudygtighed, vil det have stor betydning at kunne flytte tilbage til det oprindelige hjemland uden at miste pensionen. Også i de tilfælde, hvor pensionisten har nære pårørende — f. eks. børn — der er bosat i et andet nordisk land, vil det have stor betydning for pensionisten at kunne medtage pensionen ved flytning til dette land.

Lovforslaget indeholder samtidig et forslag om indførelse i enkepensionsloven af krav om 1 års bopæl her i riget forud for begæringens dato som en betingelse for at opnå pension. Den tilsvarende regel findes i invalide- og folkepensionsloven, og begrundelsen for forslaget er, at det findes rimeligt at kræve, at pensionsansøgerne har en vis tilknytning til landet, idet der som bekendt ikke i dansk lovgivning stilles krav om medlemskab af en forsikring eller betaling af bidrag i en vis tid, således som det er tilfældet i de fleste andre lande.

Det foreslås dog samtidig at give hjemmel for dispensation fra reglen i særlige tilfælde, således som det er sket i invalide- og folkepensionsloven.

Det herved fremsatte lovforslag tilsigter således i første række at åbne vejen for en yderligere udbygning af det allerede eksisterende samarbejde mellem de nordiske lande på det sociale område. Betydningen heraf øges ved, at flytninger inden for det nordiske område sandsynligvis vil blive mere og mere almindelige i de kommende år. Det er min opfattelse, at den kommende regel i den nordiske konvention vil få meget stor betydning rent menneskeligt for de personer, den kommer til at omfatte.

Jeg vil til sidst gerne understrege, at en vedtagelse af lovforslaget ikke i sig selv